

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **S.**, proti odporcovi **U.**, IČO: X., zast. JUDr. I., o zaplatenie 102 048 592 Sk s prísl., na odvolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. februára 2007 č. k. 34 Cb 18/01-117, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. februára 2007 č. k. 34 Cb 18/01-117 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 21.2.2007 č. k. 34 Cb 18/01-117 rozhodol tak, že odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi 51 147 222 Sk so 14,03% ročným úrokom z omeškania od 2.3.1998 do zaplatenia a 50 901 370 Sk s 12,98% ročným úrokom z omeškania od 2.3.1998 do zaplatenia. Odporcovi tiež uložil povinnosť zaplatiť súdne poplatky v sume 1 200 000 Sk na účet súdu. V odôvodnení konštatoval, že zmluvy o podmienkach vedenia termínovaných vkladov, ako celku, sú platné, keďže nezistil žiadny z dôvodov, s ktorými zákon spája neplatnosť právneho úkonu, z ktorého dôvodu neakceptoval obranu odporcu v tomto smere. Naopak, dospel k záveru, že absolútne neplatné, rovnako ako dodatky č. 1 k zmluvám o podmienkach vedenia termínovaných vkladov, sú ustanovenia článku V. – bod 15 v úverových zmluvách č. X. na sumu 51 147 222 Sk a č. X. na sumu 50 901 370 Sk, ktoré boli uzavreté medzi odporcom a štátnym podnikom N., ako úverovým dlžníkom odporcu, a to pre rozpor s ust. § 18 ods. 1 zák. č. 303/1995 Z.z. Z uvedeného dôvodu sa navrhovateľ nestal ručiteľom úverového dlžníka odporcu a odporca z toho

istého dôvodu nemal právo na inkaso istiny, úrokov a poplatkov v prípade neplnenia úverových zmlúv. Zníženie istiny termínovaných vkladov navrhovateľa, ku ktorému preukázateľne došlo 2.3.1998, teda nebolo plnením za dlžníka odporcu, ale bezdôvodným obohatením odporcu. Uviedol, že bankové operácie vykonané odporcom (teda odpísanie sporných súm z vkladových účtov navrhovateľa, ich pripísanie v prospech úverových účtov dlžníka odporcu a následne uspokojenie úverovej pohľadávky odporcu) tak, ako vyplývajú z výpisov z účtov navrhovateľa, v žiadnom prípade nezakladajú právny vzťah medzi navrhovateľom a úverovým dlžníkom odporcu. Konštatoval, že zmluvami o podmienkach vedenia termínovaných vkladov, založili účastníci konania obchodný záväzkový vzťah, ktorý sa spravuje Obchodným zákonníkom. Keďže premlčanie práva na vrátenie plnenia uskutočneného podľa neplatnej zmluvy upravuje Obchodný zákonník v § 384 ods. 2, spravuje sa preto začiatok plynutia premlčacej doby, ako i jej dĺžka, Obchodným zákonníkom. Nakoľko k zníženiu istiny vkladových účtov došlo na základe neplatných dodatkov č. 1 k zmluvám o podmienkach vedenia termínovaných vkladov dňa 2.3.1998 a návrh na začatie bol podaný 19.1.2001, nárok bol uplatnený včas v štvorročnej premlčacej dobe. Po vykonanom dokazovaní dospel tak súd k záveru, že nárok navrhovateľa na zaplatenie spornej čiastky z titulu bezdôvodného obohatenia je dôvodný, a to vrátane uplatneného úroku z omeškania, ktorý je v súlade s ust. § 369 a § 502 ods. 1 Obch. zák. Keďže navrhovateľ uplatnil úroky z omeškania nižšie, než vyplýva z internetovej stránky NBS za január a marec 1997, boli mu priznané v uplatnenej výške.

Proti rozsudku sa odvolal odporca a žiadal jeho zmenu, resp. zrušenie. Namietal, že i v prípade, ak by sa jednalo o bezdôvodné obohatenie tak, ako to tvrdí súd prvého stupňa. V žiadnom prípade sa neobohatil žalovaný, nakoľko u neho nenastal žiadny prírastok majetku. Naopak, tento nastal jedine u dlžníka, od ktorého ho žalobca nikdy nevymáhal. Má za to, že súd prvého stupňa nerozlišoval dôsledne medzi jednotlivými právnymi úkonmi, zmluvami a stavmi, ktoré postupne nastávali. Podľa jeho názoru bolo potrebné rozlišovať, že sa jednak jednalo o právny vzťah medzi tromi právnymi subjektmi, ktoré boli plne spôsobilé na právne úkony a jednak tento právny vzťah pozostával z viacerých dvoj a viacstranných právnych úkonov, ktoré mali svoj jednoznačný účel. Domnieva sa, že súd prvého stupňa nedostatočne

vyhodnotil skutkový stav a jednotlivé právne úkony nerozlišoval. Pokiaľ došlo zo strany odporcu k odpísaniu finančných prostriedkov z vinkulovaných prostriedkov navrhovateľa, mohli byť porušené výlučne ustanovenia zmlúv o podmienkach vedenia termínovaných vkladov a nie ustanovenia zmluvy o úvere. Nemožno preto hovoriť o bezdôvodnom obohatení v súvislosti s úverovou zmluvou pre tretiu osobu, a to najmä v prípade, že tieto prostriedky neboli odpísané z účtu navrhovateľa a pripísané na účet odporcu, ako to bolo navrhovateľom pôvodne prezentované, ale boli preukázateľne na základe dojednaní odpísané z účtu navrhovateľa a pripísané na účet dlžníka, teda tretej osoby. Túto skutočnosť si osvojil i súd prvého stupňa, avšak vyvodil z nej nesprávny právny záver, keď nevzal do úvahy rozdielnosť právnych úkonov. Odporca v danej situácii pôsobil vo vzťahu k navrhovateľovi výlučne ako príkazník, ktorý plnil zo zmluvy, ktorú následne súd vyhlásil za neplatnú. Nemohlo preto dôjsť k bezdôvodnému obohateniu, nakoľko odporca z tohto právneho úkonu nemal žiadny prospech. Má za to, že v spore nie je pasívne legitimovaný, z ktorého dôvodu navrhuje napadnutý rozsudok zmeniť, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo svojom stanovisku k odvolaniu uviedol, že s poukazom na ust. § 719 ods. 1 Obch. zák. odporca nevyplatil navrhovateľovi spornú čiastku ako vložené finančné prostriedky na jeho účet. Z termínovaných účtov navrhovateľa odporca odpísal uvedenú spornú sumu na základe neplatných právnych úkonov – dodatkov č. 1 k zmluvám o podmienkach vedenia termínovaného vkladu. Nesúhlasil s tvrdením odporcu, že tento sa neobohatil. Posúdenie samotného ručenia za tretí subjekt bolo predmetom pojednávania prvostupňového súdu, ktorý dospel k záveru, že samotné ručenie odporuje príslušným zákonným ustanoveniam, na základe čoho dospel k záveru, že navrhovateľ vstúpil do úverového vzťahu medzi odporcom a tretím subjektom v rozpore so zákonom. Navrhuje napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O.s.p. v medziach dôvodov odvolania a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je právo navrhovateľa na zaplatenie spornej sumy 102 048 592 Sk so 14,03% a 12,98% ročným úrokom z omeškania z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo odporcovi vzniknúť neoprávneným odpísaním uvedenej čiastky z účtov navrhovateľa vedených u odporcu.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa tomuto návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovel, vychádzajúc zo skutočnosti, že záväzok navrhovateľa, ktorý prevzal v úverovej zmluve, uzavretej s dlžníkom odporcu, ako i dodatok k zmluvám o podmienkach vedenia termínovaných vkladov sú neplatné, z ktorého dôvodu odporca nebol k inkasu sporných čiastok z účtov navrhovateľa oprávnený.

Odporca proti rozsudku namieta, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď nerozlišoval jednotlivé právne vzťahy medzi viacerými subjektmi, v dôsledku čoho nesprávne vyvodil opodstatnenosť práva navrhovateľa z titulu bezdôvodného obohatenia plnením z neplatného právneho úkonu, z ktorého navyiac odporca žiaden majetkový prospech nezískal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s odporcom v tom, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pre ktorý dôvod je i záver súdu prvého stupňa o dôvodnosti práva navrhovateľa predčasný.

Z obsahu spisu sa zisťuje, že medzi účastníkmi konania boli uzavreté dve zmluvy o podmienkach vedenia termínovaného vkladu, ku ktorým boli uzavreté dodatky č. 1, ktoré za dohodnutých podmienok oprávňovali odporcu k inkasu z vkladových účtov navrhovateľa a ktorých neplatnosť vyslovil súd prvého stupňa rozhodnutím zo dňa 6.5.2003 č. k. 34 Cb 18/01-46.

Nepochybne bezdôvodným obohatením v zmysle § 451 Obč. zák. je i majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu.

V danom prípade postupom odporcu však skutková podstata vzniku takéhoto bezdôvodného obohatenia nebola naplnená.

Je totiž nesporné, že k odpísaniu sporných čiastok odporcom došlo z vkladov navrhovateľa u odporcu, ktoré boli zriadené na základe riadne uzavretých zmlúv o podmienkach vedenia termínovaného vkladu, v otázke ostatnej platnosti ktorých dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky so súdom prvého stupňa k zhodnému záveru.

Z uvedených zmlúv vznikli ich účastníkom vzájomné práva a povinnosti.

Pokiaľ teda odporca bez platného príkazu, resp. súhlasu navrhovateľa znížil istinu vkladov navrhovateľa, vedených na účtoch u odporcu na základe týchto platných zmlúv, nejedná sa o plnenie navrhovateľa voči odporcovi z neplatného právneho úkonu, ale zo strany odporcu o neoprávnené inkaso.

Bez relevancie nie je tiež skutočnosť, že zmluvy o podmienkach vedenia termínovaného vkladu boli uzavreté na dobu určitú s lehotou viazanosti vložených peňažných prostriedkov do 28.2.1998, pričom k zníženiu istiny vkladu podľa zistenia súdu prvého stupňa malo dôjsť až 2.3.1998.

Pre úplnosť sa žiada uviesť, že oprávnenie odporcu k inkasu a jeho podmienky neboli dané ujednaniaми obsahnutými v zmluve o úvere. Preto otázka platnosti, resp. neplatnosti prípadného záväzku navrhovateľa v nej obsahnutého vo vzťahu k predmetnému konaniu odporcu, je právne irelevantná, nakoľko odporca pri inkase podľa tejto zmluvy nekonal, resp. nepostupoval.

Keďže so zreteľom na uvedené súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, pre ktorý dôvod vo veci nevykonal relevantné dokazovanie, Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 3 O.s.p. zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, v ktorom s poukazom na ust. § 224 O.s.p. rozhodne o trovách celého konania.

Pre Krajský súd v Bratislave, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 226 O.s.p, záväzný.

Vzhľadom ku zmene obchodného mena navrhovateľa, ku ktorej došlo v odvolacom konaní, Najvyšší súd Slovenskej republiky zosúladiť jeho označenie s touto skutočnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 12. júna 2008

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu